Wij Gustaff Adolph, medh Gudz nåde, Sweriges, Göthes ...

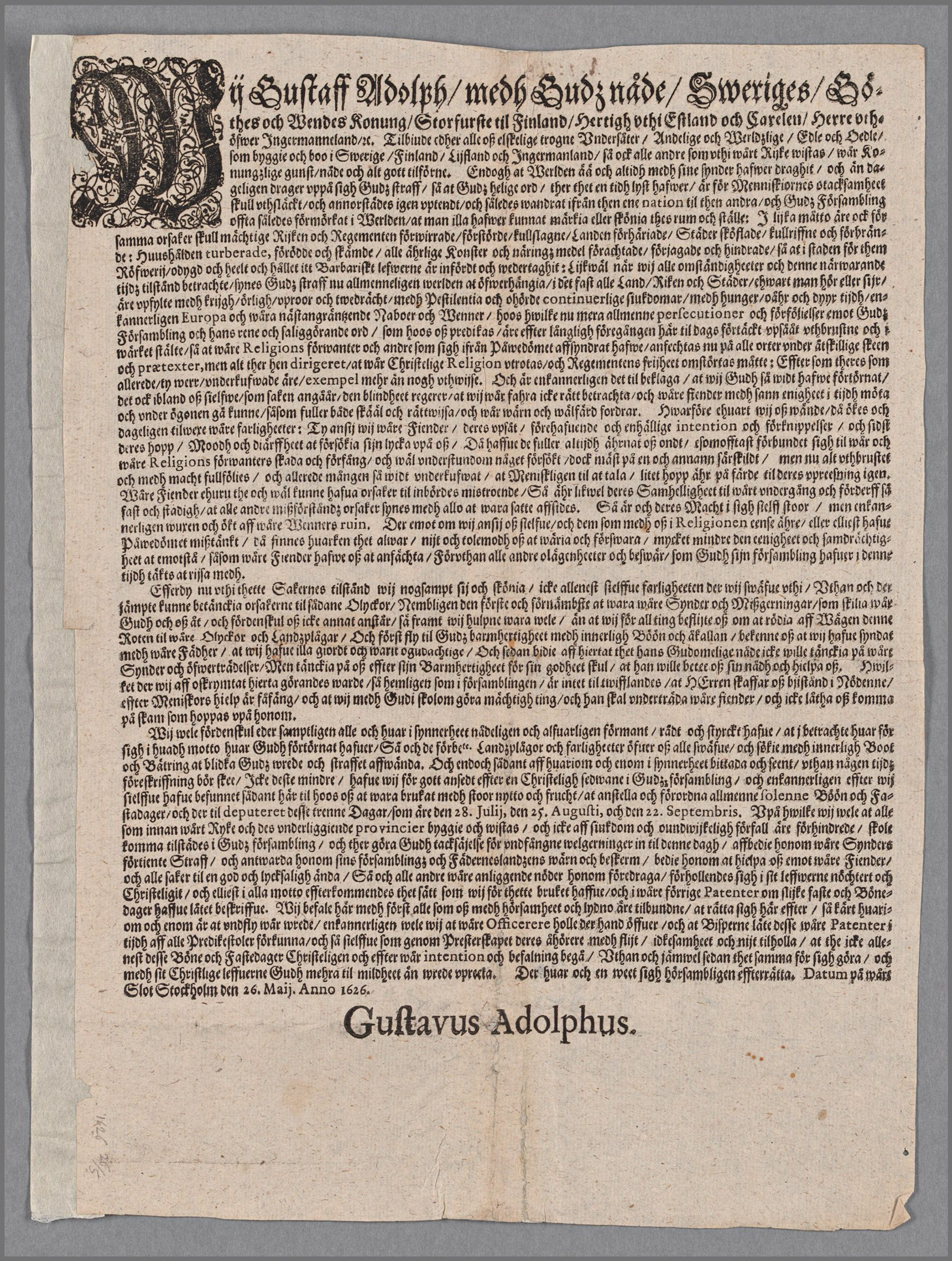

Wij Gustaff Adolph/ medh Gudz nåde/ Sweriges/ Gö-
thes och Wendes Konung/ Storfurste til Finland/ Hertigh vthi Estland och Carelen/ Herre vth-
öfwer Ingermanneland/ etc. Tilbiude edher alle oß elskelige trogne Vndersåter / Andelige och Werldzlige / Edle och Oedle/
som byggie och boo i Swerige / Finland / Lijfland och Ingermanland/ så ock alle andre som vthi wårt Rijke wistas / wår Ko-
nungzlige gunst/ nåde och alt gott tilförne. Endogh at Werlden åå och altidh medh sine synder hafwer draghit / och än da-
geligen drager vppå sigh Gudz straff / så at Gudz helige ord / ther thet en tidh lyst hafwer / är för Menniskiornes otacksamheet
skull vthslåckt/ och annorstädes igen vptendt/ och således wandrat ifrån then ene nation til then andra/ och Gudz Försambling
offta således förmörkat i Werlden/ at man illa hafwer kunnat märkia eller skönia thes rum och ställe: J lijka måtto äre ock för
samma orsaker skull mächtige Rijken och Regementen förwirrade/ förstörde/ kullslagne/ Landen förhäriade/ Städer sköflade/ kullriffne och förbrän-
de: Huushålden turberade, förödde och skämde / alle åhrlige Konster och näringz medel förachtade/ förjagade och hindrade/ så at i staden för them
Röfwerij/ odygd och heelt och hållet itt Barbariskt lefwerne är infördt och wedertaghit: Lijkwål när wij alle omständigheeter och denne närwarande
tijdz tilstånd betrachte/ synes Gudz straff nu allmenneligen werlden at öfwerhängia/ i det fast alle Land/ Riken och Städer/ ehwart man hör eller sijr/
äre vpfylte medh krijgh/ örligh/ vproor och twedrächt/ medh Pestilentia och ohörde continuerlige siukdomar/ medh hunger/ oåhr och dyyr tijdh/ en-
kannerligen Europa och wåra nästangränßende Naboer och Wenner / hoos hwilke nu mera allmenne persecutioner och förföljelser emot Gudz
Försambling och hans rene och saliggörande ord / som hoos oß predikas / äre effter långligh föregången här til dags förtäckt vpsåät vthbrustne och i
wärket stälte/ så at wåre Religions förwanter och andre som sigh ifrån Påwedömet affsyndrat hafwe/ anfechtas nu på alle orter vnder åtskillige skeen
och prætexter, men alt ther hen dirigeret/ at wår Christelige Religion vtrotas/ och Regementens frijheet omstörtas måtte; Effter som theres som
allerede/ ty werr/ vnderkufwade äre/ exempel mehr än nogh vthwijse. Och är enkannerligen det til beklaga / at wij Gudh så widt hafwe förtörnat/
det ock ibland oß sielfwe/ som saken angåår/ den blindheet regerer/ at wij wår fahra icke rätt betrachta/ och wåre fiender medh sann enigheet i tijdh möta
och vnder ögonen gå kunne/ såsom fuller både skääl och rättwijsa/ och wår wärn och wälfärd fordrar. Hwarföre ehuart wij oß wände/ då ökes och
dageligen tilwere wåre farligheeter: Ty ansij wij wåre Fiender / deres vpsåt / förehafuende och enhällige intention och förknippelser / och sidst
deres hopp / Moodh och diärffheet at försökia sijn lycka vppå oß / Då haffue de fuller altijdh åhrnat oß ondt/ esomofftast förbundet sigh til wår och
wåre Religions förwanters skada och förfång/ och wäl vnderstundom näget försökt /dock mäst på en och annann särskildt / men nu alt vthbrustet
och medh macht fullföljes / och allerede mängen så widt vnderkufwat / at Menniskligen til at tala / litet hopp åhr på färde til deres vpreesning igen.
Wåre Fiender ehuru the och wäl kunne hafua orsaker til inbördes mistroende/ Så åhr likwel deres Samhelligheet til wårt vndergång och förderff så
fast och stadigh/ at alle andre mißförståndz orsaker synes medh allo at wara satte affsides. Så är och deres Macht i sigh sielff stoor / men enkan-
nerligen wuren och ökt aff wåre Wenners ruin. Der emot om wij ansij oß sielfue/ och dem som medh oß i Religionen censé åhre/ eller elliest hafue
Påwedömet mißtänkt / då finnes huarken thet alwar / nijt och tolemodh oß at wäria och förswara / mycket mindre den eenigheet och samdrächtig-
heet at emotstå / såsom wåre Fiender hafwe oß at anfächta / Förvthan alle andre olägenheeter och beswär/ som Gudh sijn församling hafuer i denne
tijdh täkts at rijsa medh.

Efferdy nu vthi thette Sakernes tilstånd wij nogsampt sij och skönia / icke allenest sielffue farligheeten der wij swäfue vthi / Vthan och der
sampte kunne betänckia orsakerne til sädane Olyckor/ Nembligen den förste och förnämbste at wara wåre Synder och Mißgerningar/ som skilia wår
Gudh och oß åt / och fördenskul oß icke annat anstår/ så framt wij hulpne wara wele / än at wij för all ting beflijte oß om at rödia aff Wägen denne
Roten til wåre Olyckor och Landzplågar / Och först fly til Gudz barmhertigheet medh innerligh Böön och åkallan / bekenne oß at wij hafue syndat
medh wåre Fädher / at wij hafue illa giordt och warit ogudachtige / Och sedan bidie aff hiertat thet hans Gudomelige nåde icke wille tänckia på wåre
Synder och öfwerträdelser/ Men tänckia på oß effter sijn Barmhertigheet för sin godheet skul / at han wille betee oß sin nådh och hielpa oß. Hwil-
ket der wij aff oskrymtat hierta görandes warde / så hemligen som i församblingen / är intet til twifflandes / at HErren skaffar oß bijstånd i Nödenne/
effter Meniskors hielp är fåfäng/ och at wij medh Gudi skolom göra mächtigh ting/ och han skal vnderträda wåre fiender / och icke låtha oß komma
på skam som hoppas vppå honom.

Wij wele fördenskul eder sampteligen alle och huar i synnerheet nådeligen och alfuarligen förmant / rådt och styrckt hafue / at j betrachte huar för
sigh i huadh motto huar Gudh förtörnat hafuer/ Så och de förbete· Landzplågor och farligheeter öfuer oß alle swäfue/ och sökie medh innerligh Boot
och Bätring at blidka Gudz wrede och straffet affwända. Och endoch sädant aff huariom och enom i synnerheet bittada och seent/ vthan någen tijdz
föreskriffning bör skee/ Icke deste mindre / hafue wij för gott ansedt effter en Christeligh sedwane i Gudz försambling / och enkannerligen effter wij
sielffue hafue befunnet sädant här til hoos oß at wara brukat medh stoor nytto och frucht/ at anstella och förordna allmenne solenne Böön och Fa-
stadager/ och der til deputeret desse trenne Dagar/ som äre den 28. Julij, den 25. Augusti, och den 22. Septembris. Vpå hwilke wij wele at alle
som innan wårt Ryke och des vnderliggiende provincier byggie och wistas / och icke aff siukdom och oundwijkeligh förfall äre förhindrede / skole
komma tilstädes i Gudz försambling / och ther göra Gudh tacksäjelse för vndfångne welgerninger in til denne dagh / affbedie honom wåre Synders
förtiente Straff / och antwarda honom sine församblingz och Fäderneslandzens wärn och beskerm / bedie honom at hielpa oß emot wåre Fiender/
och alle saker til en god och lycksaligh ända / Så och alle andre wåre anliggende nöder honom föredraga/ förhollendes sigh i sit leffwerne nöchtert och
Christeligit / och elliest i alla motto effterkommendes thet sätt som wij för thette bruket haffue/ och i wåre förrige Patenter om slijke faste och Böne-
dager haffue lätet beskriffue. Wij befale här medh först alle som oß medh hörsamheet och lydno äre tilbundne/ at rätta sigh här effter / så kärt huari-
om och enom är at vndfly wår wrede/ enkannerligen wele wij at wåre Officerere holle der hand öffuer /och at Bisperne läte desse wåre Patenter i
tijdh aff alle Predikestoler förkunna/ och så sielffue som genom Presterskapet deres åhörere medh flijt / idkesamheet och nijt tilholla / at the icke alle-
nest desse Böne och Fastedager Christeligen och effter wår intention och befalning begå / Vthan och jämwel sedan thet samma för sigh göra / och
medh sit Christlige leffuerne Gudh mehra til mildheet än wrede vprecta. Der huar och en weet sigh hörsambligen effterrätta. Datum på wårt
Slot Stockholm den 26. Maij. Anno 1626.

Gustavus Adolphus.

SOT // Utbrutna ligg. fol. extra stort format / Kungl. förordningar

Tillkomstår 1626
Digitaliserad år 2016

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Wij Gustaff Adolph/ medh Gudz nåde/ Sweriges/ Göthes och Wendes Konung/ Storfurste til Finland/ Hertigh vthi Estland och Carelen/ Herre vthöfwer Ingermanneland/ etc. Tilbiude edher alle oß elskelige trogne Vndersåter/ Andelige och Werldzlige/ Edle och Oedle/ som byggie och boo i Swerige/ Finland/ Lijfland och Ingermanland/ så ock alle andre som vthi wårt Rijke wistas/ wår Konungzlige gunst/ nåde och alt gott tilförne. Endogh at Werlden åå och altidh medh sine synder hafwer draghit/ och än dageligen drager vppå sigh Gudz straff/ så at Gudz helige ord/ ther thet en tidh lyst hafwer/ är för Menniskiornes otacksamheet skull vthsläckt/ och annorstädes igen vptendt/ och således wandrat ifrån then ene nation til then andra/ och Gudz Församling offta således förmörkat i Werlden/ at man illa hafwer kunnat märkia eller skönia thes rum och ställe: J lijka måtto äre ock för samma orsaker skull mächtige Rijken och Regementen förwirrade/ förstörde/ kullslagne/ Landen förhäriade/ Städer sköflade/ kullriffne och förbrände: Huushålden turberade, förödde och skämde/ alle åhrlige Konster och näringz medel förachtade/ förjagade och hindrade/ så at i staden för them Röfwerij/ odygd och heelt och hållet itt Barbariskt lefwerne är infördt och wedertaghit: Lijkwäl när wij alle omständigheeter och denne närwarande tijdz tilstånd betrachte/ synes Gudz straff nu allmenneligen werlden at öfwerhängia/ i det fast alle Land/ Riken och Städer/ ehwart man hör eller sijr/ äre vpfylte medh krijgh/ örligh/ vproor och twedrächt/ medh Pestilentia och ohörde continuerlige siukdomar/ medh hunger/ oåhr och dyyr tijdh/ enkannerligen Europa och wåra nästangräntzende Naboer och Wenner/ hoos hwilke nu mera allmenne persecutioner och förföljelser emot Gudz Församling och hans rene och saliggörande ord/ som hoos oß predikas/ äre effter långligh föregången här til dags förtäckt vpsååt vthbrustne och i wärket stälte/ så at wåre Religions förwanter och andre som sigh ifrån Påwedömet affsyndrat hafwe/ anfechtas nu på alle orter vnder åtskillige skeen och prætexter, men alt ther hen dirigeret/ at wår Christelige Religion vtrotas/ och Regementens frijheet omstörtas måtte: Effter som theres som allerede/ ty werr/ vnderkufwade äre/ exempel mehr än nogh vthwijse. Och är enkannerligen det til beklaga/ at wij Gudh så widt hafwe förtörnat/ det ock ibland oß sielfwe/ som saken angåår/ den blindheet regerer/ at wij wår fahra icke rätt betrachta/ och wåre fiender medh sann enigheet i tijdh möta och vnder ögonen gå kunne/ såsom fuller både skääl och rättwijsa/ och wår wärn och wälfärd fordrar. Hwarföre ehuart wij oß wände/ då ökes och dageligen tilwexe wåre farligheeter: Ty ansij wij wåre Fiender/ deres vpsåt/ förehafuende och enhällige intention och förknippelser/ och sidst deres hopp/ Moodh och diärffheet at försökia sijn lycka vpå oß/ Då haffue de fuller altijdh åhrnat oß ondt/ esomofftast förbundet sigh til wår och wåre Religions förwanters skada och förfång/ och wäl vnderstundom något försökt/ dock måst på en och annann särskildt/ men nu alt vthbrustet och medh macht fullfölies/ och allerede mången så widt vnderkufwat/ at Meniskligen til at tala/ litet hopp åhr på färde til deres vpreesning igen. Wåre Fiender ehuru the och wäl kunne hafua orsaker til inbördes mistroende/ Så åhr likwel deres Samhelligheet til wårt vndergång och förderff så fast och stadigh/ at alle andre mißförståndz orsaker synes medh allo at wara satte affsides. Så är och deres Macht i sigh sielff stoor/ men enkannerligen wuxen och ökt aff wåre Wenners ruin. Der emot om wij ansij oß sielfue/ och dem som medh oß i Religionen eense åhre/ eller elliest hafue Påwedömet mißtänkt/ då finnes huarken thet alwar/ nijt och tolemodh oß at wäria och förswara/ mycket mindre den eenigheet och samdrächtigheet at emotstå/ såsom wåre Fiender hafwe oß at anfächta/ Förvthan alle andre olägenheeter och beswär/ som Gudh sijn försambling hafuer i denne tijdh täkts at rissa medh.

Efferdy nu vthi thette Sakernes tilstånd wij nogsampt sij och skönia/ icke allenest sielffue farligheeten der wij swäfue vthi/ Vthan och der sämpte kunne betänckia orsakerne til sådane Olyckor/ Nembligen den förste och förnämbste at wara wåre Synder och Mißgerningar/ som skilia wår Gudh och oß åt/ och fördenskul oß icke annat anstår/ så framt wij hulpne wara wele/ än at wij för all ting beflijte oß om at rödia aff Wägen denne Roten til wåre Olyckor och Landzplågar/ Och först fly til Gudz barmhertigheet medh innerligh Böön och åkallan/ bekenne oß at wij hafue syndat medh wåre Fädher/ at wij hafue illa giordt och warit ogudachtige/ Och sedan bidie aff hiertat thet hans Gudomelige nåde icke wille tänckia på wåre Synder och öfwerträdelser/ Men tänckia på oß effter sijn Barmhertigheet för sin godheet skul/ at han wille betee oß sin nådh och hielpa oß. Hwilket der wij aff oskrymtat hierta görandes warde/ så hemligen som i församblingen/ är intet til twifflandes/ at HErren skaffar oß bijstånd i Nödenne/ effter Meniskors hielp är fåfäng/ och at wij medh Gudi skolom göra mächtigh ting/ och han skal vnderträda wåre fiender/ och icke låtha oß komma på skam som hoppas vpå honom.

Wij wele fördenskul eder samptligen alle och huar i synnerheet nådeligen och alfuarligen förmant/ rådt och styrckt hafue/ at j betrachte huar för sigh i huadh motto huar Gudh förtörnat hafuer/ Så och de förbete. Landzplågor och farligheeter öfuer oß alle swäfue/ och sökie medh innerligh Boot och Bätring at blidka Gudz wrede och straffet affwända. Och endoch sådant aff huariom och enom i synnerheet bittada och seent/ vthan någen tijdz föreskriffning bör skee/ Icke deste mindre/ hafue wij för gott ansedt effter en Christeligh sedwane i Gudz försambling/ och enkannerligen effter wij sielffue hafue befunnet sådant här til hoos oß at wara brukat medh stoor nytto och frucht/ at anstella och förordna allmenne solenne Böön och Fastadager/ och der til deputeret desse trenne Dagar/ som äre den 28. Julij, den 25. Augusti, och den 22. Septembris. Vpå hwilke wij wele at alle som innan wårt Ryke och des vnderliggiende provincier byggie och wistas/ och icke aff siukdom och oundwijkeligh förfall äre förhindrede/ skole komma tilstädes i Gudz försambling/ och ther göra Gudh tacksäjelse för vndfångne welgerninger in til denne dagh/ affbedie honom wåre Synders förtiente Straff/ och antwarda honom sins församblingz och Fäderneslandzens wärn och beskerm/ bedie honom at hielpa oß emot wåre Fiender/ och alle saker til en god och lycksaligh ända/ Så och alle andre wåre anliggende nöder honom föredraga/ förhollendes sigh i sit leffwerne nöchtert och Christeligit/ och elliest i alla motto efterkommendes thet sätt som wij för thette bruket haffue/ och i wåre förrige Patenter om slijke faste och Bönedager haffue låtet beskriffue. Wij befale här medh först alle som oß medh hörsamheet och lydno äre tilbundne/ at rätta sigh här effter/ så kärt huariom och enom är at vndfly wår wrede/ enkannerligen wele wij at wåre Officerere holle der hand öffuer/ och at Bisperne låte desse wåre Patenter i tijdh aff alle Predikestoler förkunna/ och så sielffue som genom Presterskapet deres åhörere medh flijt/ idkesamheet och nijt tilholla/ at the icke allenest desse Böne och Fastedager Christeligen och effter wår intention och befalning begå/ Vthan och jämwel sedan thet samma för sigh göra/ och medh sit Christlige leffuerne Gudh mehra til mildheet än wrede vprecta. Der huar och en weet sigh hörsambligen effterrätta. Datum på wårt Slot Stockholm den 26. Maij. Anno 1626.

Gustavus Adolphus.

N. 1:168